

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

POZIȚIA ALIANȚEI CU PRIVIRE LA PAC POST 2027

Alianța pentru Agricultură și Cooperare informează oficial că prezentul document reprezintă o perspectivă de bază preliminară privind viitorul Politicii Agricole Comune (PAC) post 2027, urmând ca pe parcursul procesului de negociere să se revină cu opinii oficiale suplimentare. În acest context, considerăm că avem nevoie de o PAC mai puternică, cu un cadru instituțional și organizațional adecvat pentru simplificarea acesteia, mai puțin birocratic și mai ușor de utilizat, pentru a răspunde mai bine provocărilor actuale ale sectorului agricol. Astfel, valoarea și rolul PAC ar trebui să fie evaluate în lumina pandemiei Covid-19, a crizei energetice, a crizei îngrășămintelor, a creșterii inflației, a invaziei rusești în Ucraina și a liberalizării importurilor de produse agricole din Ucraina, din cauza cărora o bună parte din fermierii din România riscă falimentul.

Ca principiu major, solicităm o politică puternică, reglementată în comun și finanțată în mod adecvat pentru a sprijini fermierii și pentru a continua să ofere cetățenilor alimente sigure, nutritive și de înaltă calitate într-un mod durabil, nu numai în UE, ci și în țările terțe. Este primordial să fie stabilite și urmate direcții de acțiune care să ducă atât la atingerea obiectivelor de durabilitate și sustenabilitate cât și la productivitate și performanță. De multe eforturile agriculturii nu sunt apreciate, deși sectorul merge în direcția potrivită privind durabilitatea. Astfel, trebuie să se facă apel mai mult la punctele forte, respectiv dimensiunea culturală, sistemul de producție specific, trăsăturile ergonomice, climatice și propriile bucătării, care îmbogățesc UE.

Consumatorii trebuie să accepte că producția durabilă presupune costuri mai mari și nu se reflectă în prețuri, de cele mai multe ori. Europa se îndreaptă spre o agricultură din ce în ce mai durabilă. Asta înseamnă costuri mai mari, iar prețurile alimentelor, de cele mai multe ori, nu acoperă tot. Trebuie să comunicăm cu publicul în mod transparent, prin etichete clare, pentru a putea face distincția între produse autentice și produse substitute. Trebuie să se țină cont de valoarea nutritivă, de rezultatele testelor în ceea ce privește impactul acestora asupra organismului uman, de costurile de producție, de prețul de vânzare la raft. De asemenea, trebuie luate în considerare și tendințele demografice, tinerii fermieri, dimensiunea fermelor, restricțiile introduse de Pactul Verde, schimbările climatice, impactul și contribuția agriculturii. Azi e aproape imposibil ca agricultorii să continue să producă respectând toate constrângerile și să își mențină competitivitatea în același timp.

Este nevoie de un sistem agricol viabil în toate statele membre UE, o PAC cu adevărat comună, să existe agricultori și producție în fiecare țară, nu doar să producem unde este cel mai eficient, ci să se stabilească și urmărească o strategie agricolă care să acopere cel puțin minimum 50% din consumul intern al fiecărui stat și să reducă dependența de importurile de proteine de origine vegetală, evitând în special importurile

care nu corespund aceluiași criterii de calitate precum cele din interiorul Uniunii. Populația dorește produse europene, locale, regionale și lanțuri scurte.

Trebuie să întărim măsurile de gestionare a piețelor pentru a face față crizelor. Este foarte important să sprijinim rolul cooperativelor, acestea fiind fundamentale deoarece ajută agricultorii să facă investiții, să exporte și să depășească provocările actuale.

Provocările politice și geopolitice cu care ne confruntăm ne-au obligat să ne reevaluăm și să ne adaptăm politicile, cu repercusiuni asupra economiilor noastre, în special asupra sectorului agricol. Pentru a ne menține competitivitatea, avem nevoie de o legislație europeană mai echitabilă în ceea ce privește SUR, NGT, GREEN DEAL, F2F, TAXONOMIE, BIODIVERSITATE, EMISII INDUSTRIALE DIN SECTORUL AGRICOL, mai puține constrângeri și condiții identice pentru produsele importate din țări terțe, la fel ca pentru cele produse în Europa. Instituțiile europene ar trebui să fie foarte atente atunci când negociază acordurile comerciale, pentru a sprijini în principal noile state membre să exporte produse agroalimentare, în special atunci când acestea nu își pot trimite produsele pe piața comună, pentru a nu crea cote de piață pentru producătorii din state terțe.

Obiectivul principal: Asigurarea securității alimentare cu hrană convențională prin intermediul unui sector agricol durabil, rezistent, neutru din punct de vedere climatic, eficient din punct de vedere al resurselor și competitiv în cadrul unor zone rurale dinamice. De asemenea, este necesar să producem mai mult și mai bine prin inovare, transfer de cunoștințe și digitalizare.

Următorul PAC ar trebui să se concentreze asupra următoarelor elemente esențiale:

1. Creșterea sustenabilității sectorului și reducerea amprentei ecologice a acestuia, fără a pune în pericol capacitatea de producție a competitivității sale. În acest sens:

✚ Producția agricolă trebuie să rămână competitivă la nivel internațional. Să ne consolidăm poziția ca exportator de produse durabile. Pe termen scurt provocările sunt invazia Ucrainei, liberalizarea importurilor de produse agricole din Ucraina și integrarea agriculturii ucrainene în agricultura europeană fără a perturba activitatea economică și siguranța alimentară a statelor vecine. Pe termen lung este o provocare să gestionăm tranziția de înverzire a agriculturii și să ne asigurăm că rămânem competitivi cu marii actori din piața internațională în același timp. Structura pe piloni a PAC trebuie să rămână adecvată pentru a gestiona veniturile fermierilor și a produselor agricole care să rămână competitive la nivel internațional. Este important să analizăm și să creăm noi instrumente care să ne permită să îndeplinim dezideratele PAC. Trebuie să întărim iar rolul agriculturii și trebuie să avem o abordare deschisă, nu doar pentru a hrăni europenii ci și pentru a vedea ce rol joacă UE la nivel internațional.

✚ Oferirea de alternative rentabile înainte de interzicerea substanțelor de protecția plantelor autorizate de instituțiile europene, pe baza nevoilor actuale ale agricultorilor de a controla bolile și dăunătorii fără a crea dezechilibre economice sau a crește prețul produselor agricole și fără a afecta aprovizionarea cu alimente pentru consumatori. Reducerea cantității de pesticide și de îngrășăminte nu ar trebui să se aplice statelor membre în care utilizarea este deja sub media obiectivelor UE-2020.

✚ Inovația este cel mai important factor de care agricultorii au nevoie. Avem nevoie de tehnologii și echipamente noi, schimbarea tuturor utilajelor și echipamentelor. Trebuie să producem mult mai multă hrană folosind aceeași suprafață de teren, reducând amprenta de carbon. Inovația duce la soluții, dar nu se întâmplă în mod spontan. Cele mai multe probleme ar putea fi rezolvate prin tehnici de ameliorare moderne (NGT) și implicit prin agricultura de precizie. În acest sens este nevoie de introducerea în pachetul privind regulamentul de utilizare sustenabilă a produselor de protecția plantelor și a pachetului legislativ privind NGT-s, introducând obligativitatea ca deciziile să se ia pe o bază științifică, pe analize de impact responsabile și nu pe decizii politice, emoționale.

✚ Investițiile în irigații inteligente trebuie considerate o prioritate - seceta pedologică severă și arșița atmosferică sunt un fenomen tot mai prezent. Având exemplul anilor 2015, 2017, 2020 și 2022, când pe milioane de hectare producția fermelor românești a fost aproape de zero, trebuie să luăm toate măsurile necesare pentru a nu permite ca acest eveniment nefericit să se repete.

✚ Reînnoirea generațiilor prin oferirea accesului la finanțare pentru tinerii fermieri, stimulând astfel nivelul minim de rentabilitate pe fiecare sector/sub-sector, diversificarea pe mai multe sectoare și zone de relief (câmpie, deal, munte), încurajarea transferului de exploatații și active agricole pentru a asigura schimbarea generațiilor și durabilitatea zonelor rurale.

✚ Avem nevoie de instrumente integrate de gestionare a riscurilor în agricultură, obligatorii la nivelul tuturor statelor membre. Totodată, măsurile actuale pentru a face față volatilității pieței - plăți directe, plase de siguranță pe piață și asigurări de risc - trebuie să fie menținute. Aceste măsuri trebuie să fie mai rapide, atât în ceea ce privește activarea lor, cât și în ceea ce privește rezultatele lor și rapiditatea efectuării plăților către fermieri. Cu toate acestea, ultimii ani au arătat că sunt necesare mai multe instrumente, inclusiv o gestionare mai bine orientată și mai eficientă a riscurilor și dezvoltarea pieței în viitor. Pe lângă aceste măsuri preventive, ar trebui să se țină seama de catastrofele naturale și geopolitice și de impactul acestora asupra veniturilor agricultorilor, calitatea și accesibilitatea prețurilor la consumatori.

✚ Este important ca toate produsele agroalimentare de pe piața internă să beneficieze de condiții de concurență echitabile. Pentru a ne menține competitivitatea globală avem nevoie de parteneriate comerciale, de acces la materii prime și la inputuri. Toate produsele de pe piața internă ar trebui să fie supuse aceluiași norme și condiții. Asta presupune ca produsele provenite din țări terțe să respecte criteriile de calitate ale UE și ale produselor noastre sau fermierii europeni să poată beneficia de aceleași produse de protecția plantelor și practici de producție ca și cele provenite din țări terțe.

2. Asigurarea unui pachet financiar în relație directă cu așteptările și solicitările societății și creșterea echității în distribuția fondurilor publice.

✚ Cadrul Financiar Multianual nu a fost niciodată indexat la inflație și ar trebui să fie începând cu anul 2023, actualul PAC. Costurile de producție au crescut mai mult decât prețurile la raft. Programele de cheltuieli vor fi modificate în anumite state pentru că nu mai acoperă costurile efective. Finanțarea rămâne o problemă reală. În ultimii ani bugetul a fost printre marile provocări cu care ne-am confruntat.

✚ Este necesară creșterea bugetului pentru a asigura o finanțare de cel puțin 1% din PIB-ul UE, întrucât cei 0,4% cheltuiți în prezent pentru securitatea alimentară nu sunt suficienți. În același timp, pe lângă creșterea bugetului PAC la 1%, sunt necesare sume de aproximativ 0,3% din PIB-ul UE pentru procesul de integrare al Ucrainei în UE pentru a nu pune în pericol PAC și UE.

✚ Statele noi precum România nu mai pot fi amânate și au nevoie de convergența externă până la 100% până în 2030, respectiv să ajungă la minimum plata directă medie pe suprafață la nivel UE.

3. Creșterea și consolidarea rolului și puterii agricultorilor în lanțul alimentar.

✚ Una dintre cele mai importante zone ale lanțului de aprovizionare este distribuția prin intermediul marilor rețele de vânzare cu amănuntul. Deși Directiva privind practicile comerciale neloiale a fost mult așteptată și s-a sperat că va rezolva o mare parte din relațiile proaste dintre fermieri și comercianții cu amănuntul, de fapt, cele mai importante practici comerciale neloiale rămân nesanctionate. Comerțul modern prin hipermarketuri a ajuns în unele state membre și la peste 80% din întregul comerț agroalimentar, ori condițiile impuse unilateral de marii retaileri nu pot fi susținute cu adevărat, mai ales de fermierii mici și mijlocii, ori și dacă începe o relație comercială, aceasta este nocivă. Spre deosebire de alte țări din UE, în România, din păcate, este permis ca după vânzare, adică după negocierea prealabilă care a adus deja produsul agroalimentar la limita inferioară a prețului, să fie permise alte reduceri de preț de până la 25%, stabilite unilateral de către comerciant. Mai mult, în România a existat o legislație specială aplicabilă actului de comerț care conținea niște termene de plată pentru produsele proaspete, mai scurte decât cele din directivă, dar legiuitorul a ales să le păstreze pe cele mai lungi din directivă, deși textul directivei spune foarte clar că fiecare stat poate legifera mai mult în favoarea propriilor fermieri, în funcție de realitățile locale. Deși legea de transpunere a Directivei nu a fost încă aplicată, putem susține că situația fermierului român nu se va îmbunătăți, că acesta nu va intra mai ușor pe rafturi, iar dacă o va face, cel mai probabil va ajunge să vândă în pierdere. Este nevoie de o legislație la nivelul UE mult mai imperativă, care să vizeze practicile comerciale neloiale între întreprinderi de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente și care să abordeze abuzurile de putere pe piață și practicile anticoncurențiale.

✚ O mai bună funcționare a lanțului agroalimentar ar putea fi obținută prin consolidarea poziției cooperativelor agricole, sprijinindu-le să facă investiții comune pentru a crește valoarea adăugată a producției primare a producătorilor membri și consolidarea puterii de negociere pe lanțul alimentar. Avem nevoie de măsuri suplimentare atunci când vine vorba de sprijinirea cooperativelor agricole și a grupurilor de producători, pentru a îmbunătăți funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente. Măsurile trebuie să respecte integritatea cooperativelor și ar trebui să fie, de asemenea, non-denaturante dintr-un unghi de politică din domeniul concurenței și să contribuie la o piață unică funcțională. Obiectivele măsurilor de sprijin ar trebui să includă sprijinirea unui sectorului agricol economic viabil, sustenabil, competitiv, orientat spre piață, durabil, capabil să asigure la nivelul fiecărui stat membru a securității alimentare, a locurilor de muncă, stoparea fenomenului de părăsire a satelor, dezvoltarea durabilă a mediului rural, asigurarea unui trai decent, încurajarea obținerii de produse cu valoare adăugată prin lanț integrat scurt, prin magazine și rețele de magazine ale producătorilor, cooperativelor agricole și procesatorilor, branduri

locale, scheme de calitate și promovare, stabilizarea piețelor, eliminarea practicilor comerciale neloiale și împărțirea echitabilă a veniturilor pe lanț și îmbunătățirea rezilienței pieței și managementul riscului.

✚ În ceea ce privește contextul geopolitic, PAC nu poate răspunde la toate provocările, dar considerăm că instrumentele de gestionare a riscurilor trebuie să fie integrate și consolidate în următorul program, fiind obligatorii pentru toate statele membre, dar voluntare și complementare pentru agricultori. Acestea trebuie să fie concepute în conformitate cu analiza și evaluarea nevoilor, permițând sisteme publice, private sau public-private în legislația națională. Prin urmare, orice tip de instrumente de gestionare a riscurilor, inclusiv sistemele de (re)asigurare și fondurile mutuale, ar trebui să fie permise și să fie suficient de flexibile pentru a se adapta la realitatea din teren. Acestea pot fi completate, de exemplu, de fonduri mutuale și/sau de un sistem de asigurare facultativă și/sau de instrumente de stabilizare a veniturilor. Contribuțiile financiare la primele pentru sistemele de asigurare (reasigurare) sau alte instrumente de gestionare a riscurilor ar trebui să includă, de asemenea, costurile administrative de înființare și costurile de punere în aplicare, iar rata maximă ar trebui să fie majorată la 85%. Fiecare fermier ar trebui să dispună de instrumente adecvate de gestionare a riscurilor.

✚ Politica de promovare este, de asemenea, un domeniu dăunător pentru sectorul nostru. Aceasta îi ajută pe producătorii din UE să își vândă produsele pe o piață globală din ce în ce mai competitivă, oferind în același timp locuri de muncă și creștere economică acasă. Luând în considerare ultimele provocări cu care ne-am confruntat și schimbarea climatului geopolitic, ar trebui să punem într-adevăr accentul pe promovare pentru a-i ajuta pe fermierii noștri să acceseze noi oportunități de piață și pentru a-i ajuta să-și consolideze afacerile existente.

4. Debirocratizarea/simplificarea PAC - o mai bună reglementare, adaptarea normelor pentru a le simplifica și a le face mai ușor de înțeles și de utilizat de către producătorii agroalimentari.

✚ Nevoia debirocratizării este unul dintre elementele cheie și presupune adaptarea regulilor pentru a le simplifica, astfel fiind mai ușor de înțeles și de utilizat de către producătorii din sectorul agroalimentar. Sunt necesare ghiduri de aplicare sau linii directe mai clar elaborate de Comisie și punerea lor la dispoziția statelor membre în timp util, pentru evitarea greșelilor de implementare la nivelul acestora, reducerea numărului misiunilor de audit și introducerea auditului unic, cumulată cu creșterea caracterului preventiv al acțiunii de audit. Sistemele de sancționare trebuie revizuite pentru a adopta o abordare graduală și trebuie introdus conceptul de prevenire – îndreptare - corectare la greșeli neintenționate, ca urmare a unor activități desfășurate cu buna-credință. PAC rămâne o politică foarte complexă, încă dificil de înțeles și de utilizat de către agricultori. Prin urmare, viitorul PAC ar trebui să depună eforturi pentru a oferi o politică comună, simplificată, mai puțin birocratică și mai ușor de utilizat care răspunde mai bine provocărilor actuale ale sectorului agricol.

✚ Birocrația excesivă poate inhiba capacitatea de inovare a membrilor. Din această cauză adoptarea la nivelul Uniunii a unor practici inovative, precum noile tehnici moderne de reproducere, ar putea dura ani sau ar putea fi chiar respinse din stadiul de idei.

✚ Birocrația pieței unice preia o parte din capacitatea statelor membre de a-și reglementa propriile exporturi și importuri. Aici este vorba și de tranzitul produselor din anumite state terțe pe teritoriul țărilor

Uniunii. România este direct afectată de această măsură, astfel, din cauza faptului că asigurăm rutele de tranzit pentru Ucraina, ne expunem fermierii la mai multe riscuri precum cantități uriașe de cereale care nu pot fi vândute de fermierii români din cauza prețurilor neconcurențiale ale produselor din Ucraina sau spațiu de depozitare insuficient pentru acestea. Din cauza deciziei de a scuti producția din Ucraina de taxe vamale, nu avem o evidență a cantităților care se află în tranzit sau import. Deși suntem solidari cu criza umanitară din Ucraina, impactul negativ pe care aceasta îl are asupra sectorului agricol din România nu este de trecut cu vederea.

✚ Pentru ca o piață comună să aibă succes, trebuie să existe un nivel semnificativ de armonizare a politicilor microeconomice și normelor comune privind standardele de produs, puterea de monopol și alte practici anticoncurențiale care pot să afecteze industrii cheie. Astfel, pentru ca toate statele membre să fie aliniate cu aceste norme comune trebuie adoptate niște măsuri care pot afecta, în cazul nostru, sectorul agricol, fermierii și producția lor. În acest sens, armonizarea nu este o practică echitabilă, unele state fiind mai afectate decât altele de aceste decizii. Un exemplu concret este interzicerea tratamentului cu neonicotinoide care impactează într-o mai mare măsură anumite zone. În cazul României, ne confruntăm cu atacuri peste pragul economic de dăunare și nu există alte soluții pentru a ne menține producția la un nivel optim.

5. Reînnoirea generațiilor

✚ Plecând de la realitatea socială europeană caracterizată de îmbătrânirea populației, cu precădere a celei ocupate în agricultură, printre prioritățile PAC ar trebui să se regăsească sprijinirea implicării tinerilor în sectorul agricol, în scopul revitalizării spațiului rural. Mulți tineri sunt încă atrași de acest domeniu, dar se confruntă cu accesul limitat la terenuri, lipsa accesului la împrumuturi, riscurile climatice, riscurile legate de venituri și de piață, precum și cu birocrația.

✚ Este primordial accesul la finanțare pentru tinerii fermieri stimulând nivelul minim de rentabilitate pe fiecare sector/sub-sector, diversificarea pe mai multe sectoare și zone de relief (câmpie, deal, munte), încurajarea transferului de exploatații și active agricole pentru a asigura schimbarea generațiilor și durabilitatea zonelor rurale. Avem nevoie de ajutoare rezistente/viabile, sprijin pentru investiții și măsuri de cooperare. În plus, ar trebui să fie puse la dispoziție măsuri pe termen lung care să însoțească dezvoltarea fermelor lor (a afacerii) pentru a le asigura viitorul în acest sector. Toate statele membre și regiunile ar trebui să fie obligate să le pună la dispoziție tinerilor agricultorilor facilități (drept de preemțiune) pentru a prelua teren în condiții de plată egale cu ceilalți fermieri.

✚ Trebuie să ne îndreptăm atenția spre conservarea terenurilor agricole împotriva urbanizării, prevenirea abandonării terenurilor, abordarea politicilor de pensionare, gestionarea riscurilor, cunoștințe și competențe, învățarea pe tot parcursul vieții, îmbunătățirea opțiunilor de mobilitate în scop educational și servicii de consiliere mai adaptate.

✚ Nivelul de sprijin al ajutorului vizat ar trebui să fie suficient de mare pentru a convinge noii intrași în sector să înceapă activitatea sau să preia o fermă. Mai mult decât atât, în cazul sprijinului pentru investiții în exploatațile agricole ar trebui să fie prioritizați în continuare ori de câte ori beneficiarul, un tânăr fermier

dorește să acceseze. Aceste măsuri ar trebui să fie, de asemenea, însoțite de alte instrumente adaptate nevoilor lor, cum ar fi servicii de consultanță, rețele și servicii de formare, instruire, perfecționare și îndrumare pentru a se asocia și colabora în echipă pentru a fi sustenabili și competitivi.

6. Condiții egale pentru toate produsele agroalimentare de pe piața internă

✚ Este nevoie de un sistem agricol viabil în toate statele membre UE, o PAC cu adevărat comună, existența agricultorilor și producției în fiecare țară, nu doar în zonele unde este cel mai eficient. De asemenea, trebuie să se stabilească și urmărească o strategie agricolă care să acopere cel puțin minimum 50% din consumul intern al fiecărui stat și să reducă dependența de importurile de proteine de origine vegetală, evitând în special importurile care nu corespund cel puțin aceluiași criterii de calitate precum cele din interiorul Uniunii. Populația dorește produse europene, locale, regionale și lanțuri scurte.

✚ În acest context, ar trebui făcută o referire specială la alte politici (de exemplu, politica comercială, politica de promovare), care ar putea juca un rol indirect pozitiv în sprijinirea veniturilor agricultorilor prin facilitarea exporturilor de produse agroalimentare din UE către țări terțe. Un sistem de credit la export european ar putea contribui la atenuarea presiunii pe piețele UE și de a reduce riscurile de piață. Mai mult, PAC, alături de politica comercială a UE, ar trebui să le permită producătorilor europeni să concureze în condiții echitabile cu produsele importate pe piața UE. Prin urmare, UE ar trebui ca în această perioadă de negociere a Acordurilor de liber schimb cu țările terțe să impună obligativitatea respectării standardelor de calitate și de mediu practicate de fermierii europeni.

PAC trebuie să fie mai eficientă, mai ușor de înțeles, mai fezabilă și mai simplă pentru fermieri, ținând cont de particularitățile regional europene, naționale și regiunile fiecărui stat membru.

În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre ale celor 4 organizații.

ORGANIZAȚIE	PREȘEDINTE	SEMNĂTURĂ ȘI ȘTAMPILĂ
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Nicolae VASILE	

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

**FORUMUL
appr**
Mândru că sunt fermier!®

UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
Forumul APPR	Nicolae SITARU	